

več rabna. Druga turška torpedovka, ki sta jo napadla dva torpedna rušilca, se je vrnila nepoškodovana v Prevezo. Aburški vojvoda je pohvalil poveljnika laške eskadre. Turška poročila obenem pravijo, da so izkrcali Italijani na Prevezi 1600 vojakov.

Listi poročajo, da je Avstrija, Francija in Anglija že pokregala Italijo radi te bitke in ji dala oster opomin. Potemtakem ni več dvomiti o tem verolomnem italijanskem napadu. Ako Italija ne bo ustavila v južni Albaniji (kjer leži Preveza) svojih bojnih pohodov, bodo tudi avstrijske bojne ladje odplule proti Durazzu, Prevezi in Valari.

Obstreljevanje mesta Tripolis.

V soboto, dne 29. septembra popoldne je italijansko vojno brodovje začelo obstreljevati mesto Tripolis. Baje je poveljnik brodovja na lastno roko zapovedal obstreljevati mesto. Turki so iz mestnih utrdb streljali iz težkih topov, vsled česar so bile nekatere italijanske ladje težko poškodovane. Listi poročajo, da nameravajo Turki mesto Tripolis zapustiti in se umakniti v sredino dežele. Druga poročila zopet pravijo, da bo stalo Italijane mnogo napora, predno se polaste mesta Tripolis. Natančna poročila o pravem položaju v Tripolisu so skoraj nemogoča, ker so razrušene brzojavne postaje.

Izkrcavanje italijanskih čet.

Ker je tripolitsanska obala ob Sredozemskem morju dolga okrog 2000 kilometrov, Italijanom ne bo težko izkrcati svojih čet v Tripolis. Deloma se je izkrcavanje že pričelo. Italija odpošlje svoje vojaštvo v dveh delih v Tripolis, večinoma na prevoznih parnikih. Izkrcavanje čet bode ščitilo bojno brodovje. Ker traja vsekako dva dni, predno zamorejo italijanske čete prispeti v Tripolis, se bo glavno izkrcavanje čet izvršilo še le zadnje dni tega tedna. Splošno razburjenje pa vzbuja vest, da je izkrcala Italija vojaštvo tudi v Albanijo.

Poveljnik italijanske vojske.

Za vrhovnega poveljnika italijanske armade v Tripolisu je imenovan general Karl Kaneva. Rojen je bil general Kaneva leta 1845 v Vidmu na Benečanskem. Ker je tedaj Benečija še spadala pod Avstrijo, je dovršil Kaneva vojaške študije na avstrijski vojaški šoli v Liebenauju pri Dunajskem Novem mestu. Radi svojih zmožnosti je bil Kaneva leta 1866 imenovan za poročnika. Udeležil se je vojske na Severnem Češkem; navzoč je bil v boju pri Kraljevem gradu. Ko je prišlo Benečansko pod Italijo, je tudi Kaneva vstopil v italijansko armado, kjer se je pomikal vedno višje. Kaneva je neki zelo nadarjen in izobražen poveljnik.

Mobilizacija v Italiji.

Italijanski vojni minister se je v posebni seji pečal s položajem, ki ga je povzročilo postopanje Turčije. Vsa vojaška politična in denarna vprašanja, ki se tičejo vojske s Turčijo, so bila rešena v popolnem sporazumu vseh ministrov. Vlada je sklenila, storiti v vojaškem in denarnem oziru vse, kar je potrebno za popolen uspeh. Italija se je že dolgo pripravljala. Armadna kora v Neapolju in Palermu sta že pred časom dobila načrte za prekmorsko ekspedicijo, ki ni mogla imeti nobenega drugega namena, nego zavzeti Tripolitanijo. Mobilizacija se je takoj začela in geslo je bilo, da naj mornarica takoj izkrci vojaštvo, če bi nastala nevarnost za Italijane v Tripolitaniji. Zdaj je že vsa mornarica mobilizirana. 17 bojnih ladij in križaric s polizvedovalnimi ladjami in 30 torpednimi rušilci, nadzoruje ves turški pomorski promet od Sirijske obale pa do Egejskega morja. Vrsta ladij zapira vhod v Jadransko morje. Vse je torej pripravljeno, da se prepreči slučajni turški napad. — Italija pridno mobilizira tudi severno-italijanske vojne kore. Ker teh korov radi oddaljenosti Italija gotovo ne bo poslala v Tripolis, se govori, da je naperjeno to oboroževanje proti Avstriji.

Navdušenje za vojno v Italiji.

Lahi imajo veliko poželenje po vojski. V Rimu, Neapolju, Benetkah in drugih italijanskih večjih mestih hodijo cele množice ljudi, ki vpijejo: „Živio vojška“, „Živio naš Tripolis in Albanija“. Prireajo se slavnostne predstave v gledališčih na korist vojnemu skladu. Vojake, ki so namenjeni za vojsko, ljudstvo pogošuje.

Turčija mobilizira.

Listi poročajo, da se Turčija pridno pripravlja na boj z Grško. Mobiliziranih je več vojnih korov v obližju turško-grške meje.

Turško brodovje.

Turško brodovje se na odprtem morju nikakor ne more meriti z italijanskim. Sestoji večinoma iz starih ladij, ki jih je kupila Turčija od drugih držav. Skupno šteje turško brodovje tri večje bojne ladje, dve križarki, 11 večjih in 15 manjših torpedov. Na resen boj na morju Turčija sploh ne more misliti. Turško brodovje se nahaja baje sedaj večinoma v morski ožini v Dardanelih. Italijani so zaplenili več turških trgovskih ladij.

Italijansko brodovje je pri Draču napadlo dve turški torpedovki. Poročajo, da sta se obe torpedovki blizu italijanskim ladjam, nič hudega sluteč, ker jim vojno stanje še ni bilo znano. Samo na ta način je mogoče razumeti, da je italijansko brodovje torpedovki vjelo.

Razburjenje turškega sultana.

Pri sprejemu ministrov in drugih članov vlade dne 30. septembra, ki je izpadel mirno in brez šuma, kakor je bilo pričakovati, je izgledal sultan radi prečute noči zelo blede in potrto. Vojska ga je silno razburila in potrla. Posebno se je opazilo, da je proti navadi šel brez pozdrava mimo dostojanstvenikov. Sultan je rekel članom ministrstva: Moje oči naj ne vidijo več nobenega člana tega ministrstva, ki je spravilo na mojo glavo — toliko nesrečo.

Moč turške in italijanske armade.

V mirnem času šteje turška vojska 4574 bataljonov pešcev in lovcev z 138 stotnjami strojnih pušk, 6% bataljonov pešcev na konjih, 39% polkov konjenice, 341 gorskih topničarskih baterij, 30 stotnj težkega topničarstva; izmed teh čet ima Turčija tudi še več oddelkov pionirjev, brzojavnih in železniških oddelkov. Skupna moč turške vojske znaša v mirnem času 250.000 mož, v vojski pa okrog 350.000. — Italija ima na suhem 356 bataljonov pešcev, 147 švadrnov konjenice, 225 baterij topništva, 12 oddelkov kolesarjev, poleg tega pa še večje število trdnjavskih in drugih oddelkov. Skupno šteje italijanska armada v mirnem času 280.000, v vojski pa 650.000 mož. A računati moramo, da je turška armada zelo zanemarjena, Italija pa se ponaša, da ima dobro, izurjeno vojaštvo, kar se bo pa še le videlo.

Turki o vojski.

Jusuf Zai beg, turški konzul (zastopnik) v švicarskem mestu Genfu, se je o vojski nasproti nekemu časnikarju izjavil sledeče: Zagotavljam Vas, da se je Italija že leta pripravljala na to, kar je sedaj izvršila, s tem, da je v Tripolis uhitotapljala orožje. Ne smem Vam povedati vira, a ko sem bil glavni konzul na Maliti, je bilo tam znano, da ima Italija v Tripolisu tajne zveze in da je klet tamošnjega italijanskega zavetišča napolnjena z orožjem in strelivom. — Naša Turčija se nahaja že tri leta v dobi prerogovanja. Ravno v trenutku, ko se hoče dvigniti, nas napada Italija. Mi bomo tepeni, to vedo Italijani, ker, kaj hočemo s 14.000 možmi, katere imamov Tripolisu? Mi bi mogli poslati 140.000 do 150.000 mož, a kdaj pridejo tje? K temu pride še oskrbovanje. Tudi bi morali preko Egipta, kar nam brzokone ne bo dovoljeno. — Tako turški konzul. Anglija, ki je gospodarica Egipta, res ne dovoli turškim četam prehoda v Tripolis.

Bolgari rožljajo s sabljo.

Bolgari se zelo pečajo s sporom med Italijo in Turčijo. Vlado krogi sodijo, da se bo rešil spor po bosenskem vzoru, ker bo Turčiji ljubi denar kakor vojska. Bolgari upajo, da bodo zdaj Turki glede na bolgarsko-turško trgovsko pogodbo bolj popustljivi, kakor so bili. Neki bolgarski minister je izjavil, da nastanejo lahko v slučaju turško-italijanske vojske na Balkanu velikanske zmešnjave. Bolgarsko narodno časopisje opozarja na slabost Turčije glede na Tripolis in naglašja, da mora biti Bolgarija pripravljena za vojsko.

Miren razvoj.

Evropske velevalsti baje nameravajo posredovati, da bi se krvoprelitje ustavilo in dosegel miren sporazum. Turški sultan je baje naprosil nemškega poslanika v Carigradu, naj on posreduje pri nemškem cesarju Viljemu za to, da bi on deloval na to, da se vojska ustavi. Listi poročajo, da bodo evropski državniki skušali najti pot, da se med Italijo in Turčijo napravi mir.

Politični ogled.

— Državni zbor se snide danes, dne 5. oktobra. Predsednik je sicer postavil na dnevni red razpravo o državnozbornem poslovniku, a gotovo je, da bo ta predmet potisnjen v ozadje, in se bo govorilo o draginji. Socialni demokratje in nemški meščanski poslanci se bodo zaganjali seveda samo v draginjo mesa. Upamo pa, da bodo kmečki poslanci opozorili tudi na ono draginjo, ki jo delajo kapitalisti, kakor pri železu, sladkorju, petroleju, milu itd. Pri splošni razburjenosti, ki vlada vsled draginje, je skoro gotovo, da bo prišlo med poslanci do hudih spopadov.

— Novi vojni minister Aulfenberg se je po časnih velikih laskal Madžarom. Sploh se o Aulfenbergu govori, da Slovanom ni prijazen, in da je pač hvalil jugoslovanske vojake kot dobre vojake, a narodu ni bil nikdar naklonjen. Nezaupanje v njega vzbujata tudi govorica, ki se sedaj širi v vojaških krogih o njem, in ki pravi, da je uplival na Aulfenbergovo imenovanje neposredno nemški cesar Viljem. Pri vajah v Tabisu se je Viljem zanimal za Aulfenberga in je rekel prestolonasledniku: „Ti, na Aulfenberga te opozarjam, ker je izobren človek.“ Cesar Viljem se je tudi pozneje zanimal za Aulfenberga.

— Ministra-krajana bodo baje dobili Čehi in Nemci, za Čeha se imenuje poslanec Mastalka, za Nemce poslanec Pachier. Narodi, ki imajo že itak svoje rojake v ministrstvu, bi torej dobili nove ministre, drugi narodi, kakor Rusini, Slovenci, Hrvatje, Italijani in Rumuni, pa bi naj ostali brez vsakega zastopstva. Z nemškimi ministri-krajani smo imeli dosedaj slabe izkušnje, bili so celo navadni nemški hujskači. Zadnji nemški ministri-krajani Schreiner je nastopal že tako surovo, da ga je ministrski predsednik Biebert kratkoma vrgel ven iz svojega kabineta. Imenovanje nemškega ministra-krajana bi bilo nevarno

izzivanje za jugoslovanske poslance, ki gotovo ne bi mirno gledali takih izzivalnih dejanj.

Češko-nemški sporazum se je zopet zelo obtežil s tem, da je na Dunaju nemški mestni magistrat dal zapreti češke šole. Na Češkem zahtevajo Nemci od Čehov predprave, na Dunaju pa kratijo Čehom navadne pravice, to je grd značaj avstrijskih Nemcev. Le kdor sam nima smisla za poštenje in pravičnost, obožuje to ljudstvo. Takšni oboževalci so pri nas nemškutarji.

— Na Španskem se je vendar posrečilo, zadušiti revolucijo. Vojaki so ostali povsod zvesti kralju. Časopisje zopet izhaja. Delavci stavkajo še zgolj v dveh krajih. Iz mesta Barcelone izganjajo inozemske anarhiste. Na deželi so aretirali mnogo anarhistov.

Razne novice.

* Gosebne vesti. Grof Attems, ki je našemu ljudstvu kot glavar v Ptuj, in nazadnje v Mariboru, dobro znan, bo baje imenovan cesarskim namestnikom v Dalmaciji, ker je sedanji namestnik Nardelli odstopil.

* Iz sodnijske službe. Višjesodni svetnik gosp. Gustav Smolej v Celju je imenovan za višjesodnega svetnika pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

* V mariborsko bogoslovnico so vstopili sledeči gg. abiturienti: Arlič Drago, St. Janž na Vinski gori; Čepak Ferdinand, Gornji Grad; Guček Karl, Celje; Jarh Konrad, Globoko pri Rimskih toplicah; Jazbinšek Frane, St. Vid pri Planini; Kosi Alojzij, Ljutomer; Krevh Matko, Troblje pri Slov. Gradcu; Lendovšek Bogdan, Makole; Lorgar Evgen, Ljubno; Messner Ivan, St. Primož pri Muti; Mohar Anton, St. Pavel pri Preboldu; Petrovič Jožef, Paeinje pri Ptuj; Rehar Jožef, Smartno v Rožni dolini; Salošnik Jakob, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; Stenač Miroslav, Sv. Benedikt; Sparl Avgust, Jarenina; Vršič Feliks, Sv. Anton v Slov. gor.; Zmave Jožef, Bočna. — V III. letnik je na novo vstopil g. Anton Bratkovič iz Kapele.

* Slov. Straža je imela dne 1. oktobra v Celovcu svoj občni zbor. Iz Štajerske se je udeležil zbora državni in deželni poslanec g. dr. K. Verstovšek, župan Pogač in obč. odbornik Vrhnjak. Vseh navzočih je bilo okoli 350 rodoljubov, ki so zastopali 201 družnic Slov. Straže in okoli 11.000 članov. Dohodkov je izkazalo blagajnikovo poročilo 55.503 K 31 vin., izdatkov pa 47.793 K 77 vin. Vsa poročila, ki kažejo prav ogromno, dasi tiho delo, so bila soglasno sprejeta. Podrobno poročilo o obnem zboru priobči „Narodno-obrambni vestnik“.

* Učiteljska imenovanja. Deželni šolski svet je nadučitelj v Črešnjevcu, g. Gregorju Polancu povodom upokojenja na lastno prošnjo izrekel za njegovo delovanje pohvalo. Kot nadučitelji so bili nastavljeni: na dekliški ljudski šoli v Studencih Karl Mayer, na deški ljudski šoli na Bregu pri Ptuj učitelj Albin Wankmüller; kot definitivni učitelji oziroma učiteljice: na dekliški ljudski šoli v Studencih prov. učiteljica Terezija Jurič, na ljudski šoli v Rogatecu prov. učiteljica Margareta Vodopivec, na ljudski šoli na Bregu pri Ptuj prov. učiteljica Ida Rodošek, v Konjicah Gustav Svetlin, v Mariji Devici v Pušavi Adolf Friedl, v Vidmu Ivan Černež, v St. Janžu na Dravskem polju suplentinja Marica Gobec in definit. učit. Aleksander Mezina, v Ptujski okolici Stanislava Schreiner, v Majšpergu Anton Kožuh, v Zavrču Marija Voršič, v konjski okolici Ludvik Petrič, v St. Lovrencu nad Mariborom Josip Vidmoser. Definitivni učitelji Alojzija Gorjak v Čadramu in Marija Pleško pri Sv. Duhu v Halozah ste dobili dovoljenje, zamenjati svoji službeni mesti. — Učitelj na celjski okoliški šoli, g. I. Zagar, je dobil še za eno leto dopust v svrhu umetniške nadaljne izobrazbe, nadomestuje ga še nadalje Franc Zagar. Učiteljica A. Kalšek je dobila enomesečni dopust, nadomestuje jo učiteljska kandidatinja gđe. A. Ježovnik iz Petrovč. Kot pomožni učiteljici, oziroma pomožni učitelji so: M. Wudler za St. Jurij ob južni železnici, H. Smolnikar za Novo Cerkev in A. Gobec za celjsko okoliško šolo.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Občni zbor mariborske Dijaške kuhinje je bil dne 23. septembra 1911. Predsednik, stolni dekan dr. Ivan Mlakar, je navzoče pozdravil ter opozoril na velik pomen in na veliko korist dijaških kuhinj. Tajnik, profesor dr. Medved, je podal kratko poročilo o delovanju mariborske Dijaške kuhinje v preteklem šolskem letu. Iz njegovega poročila je razvidno, da je Dijaška kuhinja zelo plodono delovala. V njej je dobivalo vsak dan 60—65 dijakov opoldansko hrano; v 252 šolskih dnevih se je razdelilo 15.540 obedov. Blagajnik, kanonik Jakob Kavčič, je poročal o imetju Dijaške kuhinje. Dohodkov je imela minolo leto 4450'17 kron, stroškov pa 4663'14 K; mali primanjkljaj se je moral pokriti iz dohodkov prejšnjih let. Vsled draginje in vsled slabih letin ima Dijaška kuhinja vedno težavnejše stališče. Vendar ji je ostalo zvestih več zavodov in mnogo plemenitih prijateljev mladine. Imenoma moramo s priščno zahvalo navesti sledeče: posojilnica v Mariboru, Dijaške kuhinje največja dobrotnica, hranilnica v Smarju, hranilnica v Slov. Gradcu, posojilnica v G. Radgoni, posojilnica v Framu in v Konjicah, hranilnica v Dolu, posojilnica v Makolah, Mohorjani v Slivnici, posojilnica v Ormožu in v Ljutomeru, okrajni odbor Smarje, deželni odbor štajerski, Lep prispevek (204 K) so poslali vrli mariborski dijaki, ki so prispevali pod pokroviteljstvom profesorja dr. Antona Medveda krasno uspelo veselico v St. Jurju v Slov. gor.; istotako so se Dijaške kuhinje radodarno spomnili go-